

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

4. Cur vitulus ei sacer? cur lingua? Eius caneer.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

re pacis negotium ; ut verè pax ea sit, non pactio servitutis. Hinc est, quòd Mercurius cum Hercule palæstris dicatur præesse : est enim prudentia jungenda viribus. *Inventus* verò & imberbis Mercurii facies significat, Oratori opus esse ingenio vivido & vegeto. *Gallus* etiam gallinæus solet Mercurio appingi, quò innuitur, opus esse vigilantia ad opes aut sapientiam aspirantibus. Facies illa partim atra, partim aurea, de qua supra, docet, eloquentiam tam improbis, quàm probis impertiri. *Hermæ* statua, quadrato lapidi vel insidens, vel insitens, significat, *rationem & veritatem*, perinde ut forma quadrata, erectam semper stare. Nam rationis & veritatis quoque deum fuisse Mercurium antiquis, ait Pierius. Ingeniosius per basin quadratam Artes significantur : quæ quia certis constant præceptis, & nunquam fallentibus, earum stabilitas per figuram cubicam explicatur. Deinde ut fortuna insitit globo, quippe inconstans : sic ars, doctrina, sapientia solidatur in quadrato lapide ; ut, scias, arti, non fortunæ, innitendum. Præterea, quemadmodum figuræ cubicæ species, quoquoversum jacta, versatæque fuerit, recta semper consistit, ita vir Sapiens, ad omnia fortunæ tela semper est idem. Pingitur etiam Mercurius (aliis Hercules Gallicus dicitur) cum aurea ex ore catena defluente, & hominum auribus implicita, eos ad se trahente ; quò quid aliud, quàm sapiens dictæ vis eloquentiæ exprimitur, quæ per aures in animos hominum illabitur, eosque dicentis ad nûtum trahit ? Quidam in Mercurium caduceo instructum, & avolaturum similem ita festivè ludit :

Excellit triplici, quem cernis, Dote Minister,
Callidus & velox, Eloquioque potens.
Huius ab ingenio Regum fluxere Ministri,
Quos & Mercurios Aula diserta vocat,
Attamen haud isto constat perfectio *irino* :
Mentiri accedat dos nisi quarta tribus.

IV. (d) Mercurio *vitulus* mactabatur, Ovidio canente 4. *Metam.*
Dis tribus ille focus toridem de cespite ponit,
Lævum Mercurio, dextrum tibi bellica Virgo,
Ara Jovis media est. Mactatur vacca Minervæ,
Alipedi vitulus, taurus tibi summe deorum.

Et cur vitulus ? ut docearis, à puero operam esse dandam sapientiæ, primamque ætatem studiis virtutis ac bonarum artium dedicandam. Huc facit illud Poëtæ :

G g g g 3

Dum

(d) *Cur vitulus Mercurio sacer ?*

Dum tener est natus, generosos instruere mores.

Salomon de se ipso Prov. 4. *Nam & ego filius fui patris mei, & unigenitus coram matre mea; & docebat me, atque dicebat: posside sapientiam, posside prudentiam.* Mercurio præterea non vino, sed melle & lacte sacrificabatur: vinum enim immodicè potatum, est inimicum sapientiæ, &, quod citatus Salomon ait, *apostatare facit sapientes.* Mel verò & lac Symbolicè sapientiam indicant. Hinc idem Prov. 24. *Comede fili mi mel, quia bonum est, & favum dulcissimum gutturi tuo: Sic & doctrina sapientia anima tua.* (e) Lingua etiam Mercurio sacrabantur, inque sacrificiorum eius sine cremabantur, ad ostendendum, quantum sapientis intersit expedita & versatilis lingua. Sacer paræmiographus testatur Prov. c. 15. *Lingua sapientum amat scientiam: os fatuorum ebullit stultitiam.* Quocirca Tullius lib. 3. de Orat. *Eloquentia, inquit, nihil aliud est, quam copiosè loquens sapientia.* Atque, ut alibi testatur idem, eloqui copiosè, modò prudenter, melius est, quam vel acutissimè sine eloquentia cogitare. Porro lingua Mercurio ideò etiam dicata est, quòd conveniat illam subditam & obtemperantem esse rationi ac prudentiæ, ut nec nimis præcipitanter procurrat, nec æquò tardior cunctetur. (f) Hinc Mercurius nudus supra *cancrum* marinum confidens, galero, caduceoque instructus, ac sinistra chelam seu acetabulum prehensens, docet, consideratè agendum, & festinandum lentè.

V. Dicunt adhæc Poëtæ, Mercurium à Junone in iudicium vocatum (quod etiam Marti in Areopago accidit) quòd Argò occisò, primus cæde manus inquinasset: sed à diis ipsum absolutum, projectis ad pedes eius niveis suffragiorum tesseriis, atrisque; quoniam æquum fuerit, Jovi id jubenti obsequi. Ubi disce, justitiam potenter à potentibus premi:

Dat veniam coruis, vexat censura columbas. *Juven.*

Jupiter enim postquam Inachi fluvii filiam *Io* violavit, ut flagitium celaretur Junoni, puellam transformavit in juveneam, adeoque ex homine bestiam fecit. Argum præterea, custodem juveneæ à Junone appositum, per Mercurium interficiendum curavit. (g) Mercurius homicidium in auctoritatem imperantis rejecit: Dii Jovis indignationem veriti, absolverunt patrata cædis Mercurium. His gradibus ascendunt crimina. Verissimè sapientissimus Rex Prov. 19. *Multi colunt personam potentis.* Et Siracides c. 7. monet Judicem: *Ne extimescas faciem potentis, & ponas scandalum in equitate tua.* Scilicet ob respectum iniquum deflectendo à recto justitiæ tramite. Severè, justèque Deus præcepit Mofi

(e) *Cui lingua Mercurio dicata?* (f) *Cancer Mercurii.* (g) *Iudicium corruptum.*